

۲۴

آمارهای بین‌المللی

مقدمه

به منظور فراهم آوردن امکان مقایسه آماری اوضاع ایران از بعضی جهات با سایر کشورهای جهان، مرکز آمار ایران اقدام به تهیه و ارائه فصل آمارهای بین المللی در سالنامه آماری کشور کرده است. برای تهیه این فصل، از سالنامه‌های آماری سازمان ملل متحد در زمینه‌های جمعیت، توسعه انسانی و سالنامه آماری کشورهای صادر کننده نفت (اوپک) استفاده شده است.

نخستین جدول این فصل جمعیت جهان را برحسب مناطق عمده و قاره، برای میانه سال ۲۰۱۵ و دوره ۲۰۲۰ تا ۲۰۵۰ میلادی نشان می‌دهد. جدول شماره ۲، به اطلاعات مربوط به جمعیت، تراکم جمعیت، جمعیت زیر ۱۵ سال، جمعیت بالای ۶۰ سال و میزان شهرنشینی اختصاص دارد که برخی کشورهای منتخب جهان را شامل می‌شود جدول شماره ۳ بیانگر نرخ یا میزان خام ولادت و مرگ در برخی کشورهای جهان می‌باشد. در جدول شماره ۴، اطلاعات مربوط به شاخص توسعه انسانی برخی کشورهای منتخب جهان، ارائه شده است. به علاوه، در مورد نفت و گاز به دلیل اهمیت آن از نظر تولید انرژی و نقش آن در اقتصاد کشور، آمارهای بیش‌تری در سطح کشورهای عضو اوپک و مناطق جهان درج شده است.

در مورد آمارهای ارائه شده، توضیح نکات زیر ضروری است:

۱- چون در این فصل، اطلاعات مربوط به ایران عیناً از سالنامه آماری سازمان ملل متحد یا سایر منابع بین‌المللی استخراج شده است، اطلاعات ارائه شده در مواردی با آمارهای مشابه در سایر فصل‌های سالنامه آماری کشور، تفاوت دارد.

۲- در طبقه‌بندی مناطق در سالنامه آماری اوپک، شوروی سابق در اروپای شرقی، ترکیه در اروپا و کشورهای حوزه دریای کارائیب در امریکای لاتین منظور شده‌اند.

۳- کشور گابن از سال ۱۹۹۵ از سازمان کشورهای تولیدکننده نفت (اوپک) خارج شده است.

۴- کشورهای آنگولا و اکوادور از سال ۲۰۰۷، به عضویت سازمان کشورهای تولیدکننده نفت (اوپک) درآمده است.

۵- از سال ۲۰۱۰ مؤلفه‌های مورد استفاده برای محاسبه شاخص توسعه انسانی بر اساس توصیه‌های بین‌المللی طبق جدول ۴-۲۴ تغییر یافته است.

۶- قابل ذکر است که تغییرات اعداد شاخص به دلیل تجدیدنظر در نشریه جدید گزارش توسعه انسانی (HDI)^۱ می‌باشد.

لازم به ذکر است که براساس طبقه‌بندی‌های مورد استفاده توسط سازمان ملل، کشورها به لحاظ شاخص توسعه انسانی، براساس آخرین نشریه سازمان ملل به گروه‌های زیر تقسیم‌بندی می‌شوند:

کشورهای با شاخص توسعه انسانی ۰/۸۰ تا ۱ کشورهای با توسعه انسانی بسیار بالا، کشورهای با شاخص توسعه انسانی بین ۰/۷۰ تا ۰/۷۹ کشورهای با توسعه انسانی بالا، کشورهای با شاخص توسعه انسانی ۰/۵۵ تا ۰/۶۹ کشورهای با توسعه انسانی متوسط و کشورهای با شاخص توسعه انسانی کمتر از ۰/۵۴ کشورهای با توسعه انسانی پایین محسوب می‌شوند.

قابل ذکر است که این طبقه‌بندی در نشریات سازمان ملل در سال‌های مختلف متغیر می‌باشد.

تعاریف مفاهیم

نرخ تولد و مرگ (میزان خام تولد و مرگ): تعداد سالانه تولد و مرگ به ازای هر ۱۰۰۰ نفر جمعیت. این نرخ‌ها معمولاً بصورت «نرخ‌های خام» ارائه می‌شوند زیرا در محاسبه آنها ساختار سنی جمعیت در نظر گرفته نمی‌شود. بنابراین نرخ‌های خام مرگ در کشورهای بیشتر توسعه یافته که نسبتاً دارای سهم بیشتری از میزان مرگ و میر در جمعیت سالخورده خود هستند، معمولاً از نرخ‌های خام مرگ در کشورهای کمتر توسعه یافته که دارای سطح امید به زندگی کمتری هستند بیشتر می‌باشد.

شاخص توسعه انسانی (HDI)^۲: شاخصی ترکیبی است برای سنجیدن موفقیت در هر کشور، در سه معیار پایه از توسعه انسانی شامل زندگی طولانی و سالم، دسترسی به دانش و معرفت و سطح زندگی مناسب.

امید به زندگی در بدو تولد: تعداد سال‌هایی که یک نوزاد زنده به دنیا آمده بتواند عمر کند به شرط اینکه الگوهای رایج نرخ‌های مرگ و میر ویژه سنی در بدو تولد در طول حیات آن نوزاد به همان صورت باقی بماند.

میانگین سال‌های تحصیل: متوسط تعداد سال‌های تحصیل که افراد ۲۵ ساله و بیشتر به اتمام رسانده‌اند، که از دوره‌های مختلف

¹ Human Development Report.

² Human Development Index.

تحصیلی با استفاده از مدت زمان آموزش رسمی در هر دوره به دست می‌آید.

مدت زمان مورد انتظار تحصیل: تعداد سال‌های مورد انتظار برای تحصیل کودکان در سن مدرسه به شرط اینکه الگوهای رایج نرخ‌های ثبت نام ویژه سنی در طول زندگی آن کودک به همان صورت باقی بماند.

درآمد ناخالص ملی (GNI)^۳ سرانه: کل درآمد اقتصادی یک کشور، براساس تولید و مالکیت عوامل تولید منهای مبلغ پرداخت شده برای استفاده از عوامل تولید بقیه افراد بر حسب واحد پولی دلار آمریکا از طریق نرخ‌های قدرت برابری خرید (PPP)^۴ تقسیم بر متوسط جمعیت.

ذخایر شناخته شده یا اثبات شده: مقدار تخمینی انواع هیدروکربن‌هایی است که از نظر آماری، در اصطلاح به آن نفت خام یا گاز طبیعی اطلاق می‌شود و اطلاعات زمین‌شناسی و مهندسی نفت، در حد قابل قبولی، حاکی از قابلیت استحصال آن تحت شرایط اقتصادی و فناوری جاری است.

نفت خام: مخلوطی از هیدروکربن‌هایی است که به صورت مایع در مخازن طبیعی زیر زمینی وجود دارد و پس از جریان یافتن در سطح زمین (تحت فشار جو) نیز کماکان به حالت مایع باقی می‌ماند. مقدار تولید نفت خام شامل موارد زیر است:

(الف) مایعاتی که به لحاظ فنی به عنوان نفت خام تعریف می‌شود. (ب) مقادیر اندکی از هیدروکربن‌ها که به شکل گاز در مخازن زیرزمینی موجود است، لیکن در اثر فشار جو، پس از جریان یافتن بر روی زمین به حالت مایع تبدیل می‌شود.

(ج) مقادیر اندکی از مواد غیر هیدروکربن که همراه با نفت تولید می‌شود.

گاز طبیعی: مخلوطی از ترکیبات هیدروکربنی و مقادیر ناچیزی از مواد غیر هیدروکربنی مختلف است که به شکل گاز یا محلول در نفت در مخازن طبیعی زیرزمینی موجود است.

تولید ناخالص: مجموع جریان گاز طبیعی حاصل از مخازن نفت و گاز است که مشتمل بر گازهای نامحلول همراه و غیر همراه می‌باشد.

فراورده‌های نفتی: فراورده‌های حاصل از تصفیه نفت خام، مواد نفتی اشباع نشده، مایعات گاز طبیعی و سایر ترکیبات هیدروکربنی است. این فراورده‌ها شامل بنزین هواپیما، بنزین اتومبیل، نفت، نفت سفید، سوخت جت، نفت کوره حاصل از

تقطیر، نفت کوره پسمانده گاز مایع شده، مواد چرب‌کننده، پارافین، زغال حاصل از نفت، قیر و ... است.

مصرف فراورده‌های نفتی تصفیه شده: مصرف فراورده‌های تحویلی در داخل کشور شامل فراورده‌های نفتی، سوخت‌های مورد مصرف پالایشگاه و ضایعات و همچنین فراورده‌های به‌دست آمده از مجتمع‌های گازی به‌استثنای سوخت کشتی است.

تولید گاز طبیعی عرضه شده به بازار: عبارت از تولید ناخالص گاز طبیعی منهای مقادیر سوخته شده، هدر رفته، گاز مجدداً تزریق شده و حجم گاز کاهش یافته و در نتیجه فرایند تبدیل گاز و خالص‌سازی به منظور استخراج مایعات گاز طبیعی است.

گزیده اطلاعات

در سال ۲۰۵۰ جمعیت جهان ۹۷۲۵ میلیون نفر برآورد شده است که قاره‌های آسیا و آفریقا به ترتیب با ۵۲۶۷ و ۲۴۷۸ میلیون نفر دارای بیش‌ترین جمعیت می‌باشند.

در سال ۲۰۱۴، ۱۸۸ کشورهای جهان براساس شاخص توسعه انسانی رتبه‌بندی شده‌اند که در این میان، ۴۹ کشور جهان در رده کشورهای با توسعه انسانی بسیار بالا قرار دارند. کشورهای نروژ، استرالیا، سوئیس، دانمارک، هلند، آلمان، ایرلند، ایالات متحده آمریکا، کانادا، نیوزیلند به ترتیب رتبه‌های ۱ تا ۹ را به خود اختصاص داده‌اند.

در سال‌های ۲۰۱۲، ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ مقدار شاخص توسعه انسانی ایران به ترتیب معادل ۰/۷۶۴، ۰/۷۶۴ و ۰/۷۶۶ می‌باشد که در سال ۲۰۱۴ در بین کشورهای جهان رتبه ۶۹ را به خود اختصاص داده است. لازم به ذکر است رتبه ایران در سال ۲۰۱۳، ۷۵ بوده است.

در سال ۲۰۱۴ امید به زندگی در بدو تولد در ایران ۷۵/۴ سال بوده است.

بنابر آمارهای ارائه شده توسط سازمان اوپک در سال ۲۰۱۵ میزان تولید نفت خام ایران ۳۱۵۲ هزار بشکه در روز بوده که در مقایسه با ۱۲ کشور عضو اوپک رتبه سوم را به خود اختصاص داده است. عربستان سعودی با تولید ۱۰۱۹۳ هزار بشکه و عراق با تولید ۳۵۰۴ هزار بشکه در روز به ترتیب رتبه اول و دوم را به خود اختصاص داده‌اند.

بر اساس این آمارها در سال ۲۰۱۵ ایران با ۱۰۸۱ هزار بشکه در روز هشتمین کشور صادرکننده نفت خام در میان کشورهای عضو اوپک است. همچنین با عرضه بیش از ۲۲۶ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی به بازار بیش‌ترین مقدار عرضه را در بین کشورهای عضو اوپک به خود اختصاص داده است.

^۳ Gross National Income.

^۴ Purchasing power parity.

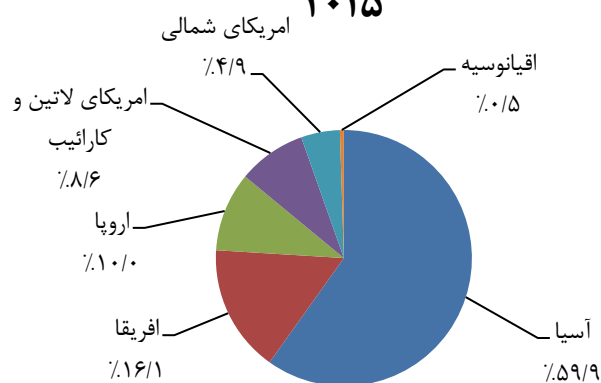
۲۴-۱- جمعیت جهان و پیش بینی آن برحسب منطقه (میلیون نفر)

منطقه	۲۰۱۵	۲۰۲۰	۲۰۳۰	۲۰۴۰	۲۰۵۰
جهان	۷۳۴۹	۷۷۵۱	۸۵۰۱	۹۱۵۷	۹۷۲۵
آسیا	۴۳۹۳	۴۵۹۸	۴۹۲۳	۵۱۴۴	۵۲۶۷
افریقا	۱۱۸۶	۱۳۴۰	۱۶۷۹	۲۰۶۳	۲۴۷۸
اروپا	۷۳۸	۷۳۹	۷۳۴	۷۲۱	۷۰۷
امریکای لاتین و کارائیب	۶۳۴	۶۶۷	۷۲۱	۷۶۰	۷۸۴
امریکای شمالی	۳۵۸	۳۷۱	۳۹۶	۴۱۶	۴۳۳
اقیانوسیه	۳۹	۴۲	۴۷	۵۲	۵۷

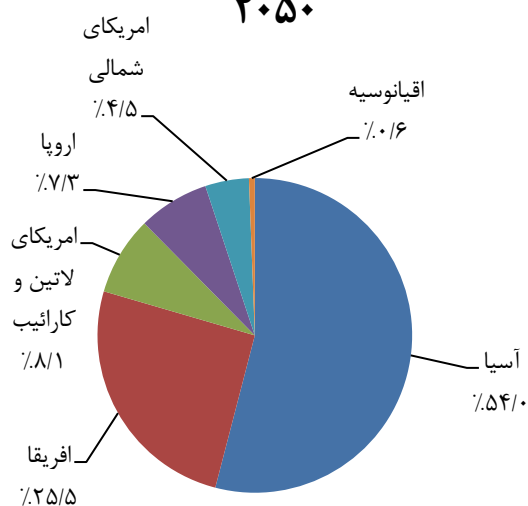
مأخذ - سازمان ملل متحد. (ر. پ.).

۱- ۲۴- جمعیت جهان و پیش بینی آن برحسب منطقه

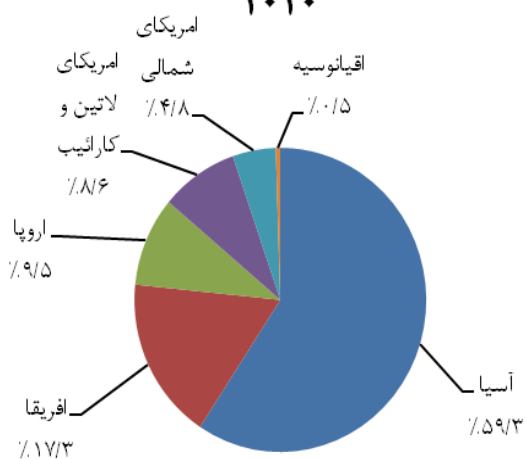
۲۰۱۵

۲۰۵۰

۲۰۲۰

۲۴-۲- برخی از شاخص‌های جمعیتی در کشورهای منتخب جهان

کشور	جمعیت (هزار نفر)	جمعیت زیر سن ۱۵ سال (درصد)	جمعیت بالای سن ۶۰ سال (درصد)	تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)	درصد شهرنشینی
میانگین سال ۲۰۱۳					
آسیا					
آذربایجان، جمهوری ^(۱)	۹۴۱۳	۲۲	۹	۱۰۹	۹۴
اردن	۷۲۷۴	۳۴	۵	۸۱	۸۳
ارمنستان	۲۹۷۷	۲۰	۱۴	۱۰۰	۶۴
ازبکستان	۲۸۹۳۴	۵۷	۷	۶۵	۳۶
افغانستان	۳۰۵۵۲	۴۷	۴	۴۷	۲۴
امارات متحده عربی	۹۳۴۶	۱۵	۱	۱۱۲	۸۵
اندونزی	۲۴۹۸۶۶	۳۵	۸	۱۳۱	۵۲
ایران، جمهوری اسلامی	۷۷۴۴۷	۲۴	۸	۴۷	۶۹
بحرین	۱۳۳۲	۲۱	۴	۱۹۲۰	۸۹
بنگلادش	۱۵۶۵۹۵	۳۰	۷	۱۰۸۷	۲۹
پاکستان	۱۸۲۱۴۳	۳۴	۶	۲۲۹	۳۷
تاجیکستان	۸۲۰۸	۳۶	۵	۵۷	۲۷
تایلند	۶۷۰۱۱	۱۸	۱۵	۱۳۱	۳۵
ترکمنستان	۵۲۴۰	۲۸	۶	۱۱	۴۹
ترکیه	۷۴۹۳۳	۲۶	۱۱	۹۶	۷۳
چین ^(۲)	۱۳۸۵۵۶۷	۱۸	۱۴	۱۴۴	۵۳
ژاپن	۱۲۷۱۴۴	۱۳	۳۲	۳۳۶	۹۳
سنگاپور	۵۴۱۲	۱۶	۱۶	۷۹۲۳	۱۰۰
سوریه، جمهوری عربی	۲۱۸۹۸	۴۰	۵	۷۱۹	۷۵
عراق	۳۳۷۶۵	۴۰	۵	۷۷	۶۶
عربستان سعودی	۲۸۸۲۹	۲۹	۵	۱۳	۸۳
عمان	۳۶۳۲	۲۳	۴	۱۲	۷۴
فلسطین ^(۳)	۴۳۲۶	۴۰	۵	۷۱۹	۷۵
فیلیپین	۹۸۳۹۴	۳۴	۶	۳۲۸	۴۹
قرقیزستان	۵۵۴۸	۳۰	۶	۲۸	۳۵
قزاقستان	۱۶۴۴۱	۲۶	۱۰	۶	۵۳
قطر	۲۱۶۹	۲۳	۴	۱۹۷	۹۹
کره، جمهوری (کره جنوبی)	۴۹۲۶۳	۱۵	۱۷	۴۹۵	۸۴
کویت	۳۳۶۹	۲۵	۴	۱۸۹	۹۸
گرجستان	۴۳۴۱	۱۸	۲۰	۶۲	۵۳
لبنان	۴۸۲۲	۲۱	۱۲	۴۶۴	۸۷
مالزی ^(۴)	۲۹۷۱۷	۲۶	۸	۹۰	۷۴
هند	۱۲۵۲۱۴۰	۲۹	۸	۳۸۱	۳۲
یمن	۲۴۴۰۷	۴۰	۵	۴۶	۳۳
افریقا					
افریقای جنوبی	۵۲۷۷۶	۲۹	۹	۴۳	۶۳
الجزایر	۳۹۲۰۸	۲۸	۷	۱۶	۷۵
بورکینافاسو	۱۶۹۳۵	۴۶	۴	۶۲	۲۸
تونس	۱۰۹۹۷	۲۳	۱۱	۶۷	۶۷
زیمبابوه	۱۴۱۵۰	۳۹	۶	۳۶	۴۰
سودان	۳۷۹۶۴	۴۱	۵	۱۵	۳۳

۲۴-۲- برخی از شاخص های جمعیتی در کشورهای منتخب جهان (دنباله)

کشور	جمعیت (هزار نفر)	جمعیت زیر سن ۱۵ سال (درصد)	جمعیت بالای سن ۶۰ سال (درصد)	تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)	درصد شهر نشینی
میانگین سال ۲۰۱۳					
کامرون	۲۲۲۵۴	۴۳	۵	۴۷	۵۳
کنگو، جمهوری دموکراتیک	۶۷۵۱۴	۴۵	۵	۲۹	۳۵
لیبی، جمهوری عربی	۶۲۰۲	۲۹	۷	۴	۷۸
مراکش	۳۳۰۰۸	۲۸	۸	۷۴	۵۸
مصر	۸۲۰۵۶	۳۱	۹	۸۲	۴۴
نیجریه	۱۷۳۶۱۵	۴۴	۴	۱۸۸	۵۱
<i>امریکای جنوبی</i>					
آرژانتین	۴۱۴۴۶	۲۴	۱۵	۱۵	۹۳
برزیل	۲۰۰۳۶۲	۲۴	۱۱	۲۴	۸۵
پرو	۳۰۳۷۶	۲۹	۹	۲۴	۷۸
شیلی	۱۷۶۲۰	۲۱	۱۴	۲۳	۹۰
ونزوئلا	۳۰۴۰۵	۲۹	۹	۳۳	۹۴
<i>امریکای شمالی</i>					
ایالات متحده امریکا	۳۲۰۰۵۱	۲۰	۲۰	۳۳	۸۳
کانادا	۳۵۱۸۲	۱۶	۲۱	۴	۸۱
کوبا	۱۱۲۶۶	۱۶	۱۸	۱۰۲	۷۵
مکزیک	۱۲۲۳۳۲	۲۸	۹	۶۲	۷۹
<i>اروپا</i>					
آلمان	۸۲۷۲۷	۱۳	۲۷	۲۳۲	۷۴
اتریش	۸۴۹۵	۱۴	۲۴	۱۰۱	۶۸
اسپانیا ^(۵)	۴۶۹۲۷	۱۵	۲۳	۹۳	۷۸
اوکراین	۴۵۲۳۹	۱۴	۲۱	۷۵	۶۹
ایتالیا	۶۰۹۹۰	۱۴	۲۷	۲۰۲	۶۹
ایرلند	۴۶۲۷	۲۲	۱۷	۶۶	۶۳
بلژیک	۱۱۱۰۴	۱۷	۲۴	۳۶۴	۹۸
بلغارستان	۷۲۲۳	۱۴	۲۶	۶۵	۷۴
بوسنی - هرزگوین	۳۸۲۹	۱۶	۲۱	۷۵	۴۹
پادشاهی متحده بریتانیا	۶۳۱۳۶	۱۸	۲۳	۲۶۰	۸۰
پرتغال	۱۰۶۰۸	۱۵	۲۵	۱۱۵	۶۲
دانمارک	۵۶۱۹	۱۸	۲۴	۱۳۰	۸۷
رومانی	۲۱۶۹۹	۱۵	۲۱	۹۱	۵۳
سوئد	۹۵۷۱	۱۷	۲۵	۲۱	۸۶
سوئیس	۸۰۷۸	۱۵	۲۳	۱۹۶	۷۴
فدراسیون روسیه	۱۴۲۸۳۴	۱۶	۱۹	۸	۷۴
فرانسه	۶۴۲۹۱	۱۸	۲۴	۱۱۷	۸۷
فنلاند ^(۶)	۵۴۲۶	۱۶	۲۶	۱۶	۸۴
لهستان	۳۸۲۱۷	۱۵	۲۱	۱۱۸	۶۱
مجارستان	۹۹۵۵	۱۵	۲۴	۱۰۷	۷۰
نروژ ^(۷)	۵۰۴۳	۱۹	۲۲	۱۳	۸۰
هلند	۱۶۷۵۹	۱۷	۲۳	۴۰۴	۸۴
یونان	۱۱۱۲۸	۱۵	۲۶	۸۴	۶۲

۲۴-۲- برخی از شاخص‌های جمعیتی در کشورهای منتخب جهان (دنباله)

کشور	جمعیت (هزار نفر)	جمعیت زیر سن ۱۵ سال (درصد)	جمعیت بالای سن ۶۰ سال (درصد)	تراکم جمعیت (نفر در کیلومتر مربع)	درصد شهرنشینی
میانگین سال ۲۰۱۳					
اقیانوسیه					
استرالیا ^(۸)	۲۳۳۴۳	۱۹	۲۰	۳	۸۹
نیوزیلند (زelandنو)	۴۵۰۶	۲۰	۱۹	۱۷	۸۶

(۱) شامل ناگورنو-قره باغ می باشد.

(۲) بدلیل اهداف آماری، اطلاعات مربوط به کشور چین شامل هنگ کنگ، ماکائو، مناطق ویژه اداری چین و استان تایوان نمی شود.

(۳) شامل اورشلیم شرقی می باشد.

(۴) شامل صباح و سراوق می باشد.

(۵) شامل جزایر قناری، سئوتا و ملیلا می باشد.

(۶) شامل جزایر آلدن می باشد.

(۷) شامل جزایر سوالبارد و جان ماین می باشد.

(۸) شامل جزایر کریسمس، کوکوس (کیلینگ) و نورفولک می باشد.

مأخذ- سازمان ملل متحد (ر.پ).

۲۴-۳- میزان خام ولادت ، مرگ و میر و میزان مرگ و میر اطفال در کشورهای منتخب جهان: ۲۰۱۵

کشور	میزان خام ولادت	میزان خام مرگ و میر	میزان مرگ و میر اطفال کمتر از یکساله (در هر هزار تولد زنده) ^(۱)
آسیا			
آذربایجان، جمهوری	۱۸	۶	۱۱
اردن	۲۸	۶	۱۷
ارمنستان	۱۴	۹	۹
ازبکستان	۲۳	۵	۴۴
افغانستان	۳۴	۸	۷۴
امارات متحده عربی	۱۴	۱	۶
اندونزی	۲۱	۶	۳۱
ایران، جمهوری اسلامی	۱۹	۵	۱۵
بحرین	۱۵	۲	۸
بنگلادش	۲۰	۶	۳۸
پاکستان	۳۰	۷	۶۹
تاجیکستان	۳۳	۷	۴۰
تایلند	۱۲	۸	۱۱
ترکمنستان	۲۱	۸	۴۶
ترکیه	۱۷	۵	۱۱
چین	۱۲	۷	۱۲
ژاپن	۸	۱۰	۲/۱
سنگاپور	۱۰	۵	۱/۸
سوریه، جمهوری عربی	۲۳	۷	۱۶
عراق	۳۱	۴	۳۷
عربستان سعودی	۲۰	۴	۱۶
عمان	۲۱	۳	۱۰
فلسطین اشغالی	۳۲	۴	۱۸
فیلیپین	۲۳	۶	۲۳
قرقیزستان	۲۷	۶	۲۴
قزاقستان	۲۵	۸	۲۵
قطر	۱۲	۱	۷
کره جنوبی، جمهوری	۹	۵	۳
کویت	۱۷	۲	۸
گرجستان	۱۴	۱۲	۱۰
لبنان	۱۵	۵	۸
مالزی	۱۷	۵	۷
هند	۲۱	۷	۴۲
یمن	۳۳	۷	۴۳
افریقا			
افریقای جنوبی	۲۲	۱۰	۳۴
الجزایر	۲۶	۶	۲۱
بورکینافاسو	۴۴	۱۱	۶۹
تونس	۱۹	۶	۱۶
زیمبابوه	۳۳	۹	۵۵
سودان	۳۸	۹	۵۲
کامرون	۳۷	۱۱	۵۷

۲۴-۳- میزان خام ولادت، مرگ و میر و میزان مرگ و میر اطفال در کشورهای منتخب جهان : ۲۰۱۵ (دنباله)

کشور	میزان خام ولادت	میزان خام مرگ و میر	میزان مرگ و میر اطفال کمتر از یکساله (در هر هزار تولد زنده) ^(۱)
کنگو، جمهوری دموکراتیک	۴۶	۱۶	۱۰۸
لیبی، جماهیر عربی	۲۱	۴	۱۴
مراکش	۲۲	۶	۲۶
مصر	۳۱	۶	۲۲
نیجریه	۳۹	۱۴	۶۹
امریکای جنوبی			
آرژانتین	۱۸	۸	۱۰/۸
برزیل	۱۵	۶	۱۹
پرو	۲۰	۵	۱۷
شیلی	۱۴	۶	۷/۴
ونزوئلا	۲۰	۵	۱۳/۳
امریکای شمالی			
ایالات متحده آمریکا	۱۳	۸	۶
کانادا	۱۱	۷	۴/۸
کوبا	۱۱	۸	۴/۲
مکزیک	۱۹	۵	۱۳
اروپا			
آلمان	۸	۱۱	۳/۳
اتریش	۱۰	۹	۳
اسپانیا	۹	۹	۲/۹
اوکراین	۱۱	۱۵	۹/۶
ایتالیا	۸	۱۰	۲/۹
ایرلند	۱۵	۶	۳/۷
بلژیک	۱۱	۱۰	۳/۸
بلغارستان	۹	۱۵	۷/۶
بوسنی و هرزگوین	۷	۹	۵
پادشاهی متحده بریتانیا	۱۲	۹	۳/۹
پرتغال	۸	۱۰	۲/۸
دانمارک	۱۰	۹	۴
رومانی	۹	۱۳	۸/۸
سوئد	۱۲	۹	۲/۲
سوئیس	۱۰	۸	۳/۹
فدراسیون روسیه	۱۳	۱۳	۹/۳
فرانسه	۱۲	۸	۳/۵
فنلاند	۱۰	۱۰	۲/۲
لهستان	۱۰	۱۰	۴/۲
مجارستان	۹	۱۳	۴/۶
نروژ	۱۲	۸	۲/۴
هلند	۱۰	۹	۳/۸
یونان	۹	۱۰	۳/۷
اقیانوسیه			
استرالیا	۱۳	۷	۳/۶
نیوزیلند (زلاندنو)	۱۳	۷	۵/۷

(۱) میزان مرگ و میر نوزادان در هر هزار تولد زنده. میزان مرگ و میرهایی که دارای اعشار هستند برگرفته از آمارهای ثبتی کشورها ولی اعدادی که دارای اعشار نیستند به طور تخمینی از منابع ذکر شده نقل شده‌اند.
مأخذ - دفتر مرجع جمعیتی. (ر. پ.).

۲۴-۴- شاخص توسعه انسانی در کشورهای منتخب جهان

رتبه شاخص توسعه انسانی	شاخص توسعه انسانی				درآمد ناخالص ملی (GNI) سرانه (نرخ برابری قدرت خرید بر حسب دلار به قیمت ثابت ۲۰۱۱)	میانگین سال های تحصیل	مدت زمان مورد انتظار تحصیل	امید به زندگی در بدو تولد	کشور
	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱					
سال ۲۰۱۴	سال ۲۰۱۴								
آسیا									
۷۸	۰/۷۵۱	۰/۷۴۹	۰/۷۴۵	۰/۷۴۲	۱۶۴۲۸	۱۱/۲	۱۱/۹	۷۰/۸	آذربایجان، جمهوری.....
۸۰	۰/۷۴۸	۰/۷۴۸	۰/۷۴۶	۰/۷۴۳	۱۱۳۶۵	۹/۹	۱۳/۵	۷۴/۰	اردن.....
۸۵	۰/۷۳۳	۰/۷۳۱	۰/۷۲۸	۰/۷۲۳	۸۱۲۴	۱۰/۹	۱۲/۳	۷۴/۷	ارمنستان.....
۱۱۴	۰/۶۷۵	۰/۶۷۲	۰/۶۶۸	۰/۶۶۱	۵۵۶۷	۱۰/۹	۱۱/۵	۶۸/۴	ازبکستان.....
۱۷۱	۰/۴۶۵	۰/۴۶۴	۰/۴۶۳	۰/۴۵۶	۱۸۸۵	۳/۲	۹/۳	۶۰/۴	افغانستان.....
۴۱	۰/۸۳۵	۰/۸۳۳	۰/۸۳۱	۰/۸۲۹	۶۰۸۶۸	۹/۵	۱۳/۳	۷۷/۰	امارات متحده عربی.....
۱۱۰	۰/۶۸۴	۰/۶۸۱	۰/۶۷۸	۰/۶۷۱	۹۷۸۸	۷/۶	۱۳/۰	۶۸/۹	اندونزی.....
۶۹	۰/۷۶۶	۰/۷۶۴	۰/۷۶۴	۰/۷۵۱	۱۵۴۴۰	۸/۲	۱۵/۱	۷۵/۴	ایران، جمهوری اسلامی.....
۴۵	۰/۸۲۴	۰/۸۲۱	۰/۸۱۹	۰/۸۱۷	۳۸۵۹۹	۹/۴	۱۴/۴	۷۶/۶	بحرین.....
۱۴۲	۰/۵۷۰	۰/۵۶۷	۰/۵۶۳	۰/۵۵۹	۳۱۹۱	۵/۱	۱۰/۰	۷۱/۶	بنگلادش.....
۱۴۷	۰/۵۳۸	۰/۵۳۶	۰/۵۳۲	۰/۵۲۷	۴۸۶۶	۴/۷	۷/۸	۶۶/۲	پاکستان.....
۱۲۹	۰/۶۲۴	۰/۶۲۱	۰/۶۱۷	۰/۶۱۲	۲۵۱۷	۱۰/۴	۱۱/۲	۶۹/۴	تاجیکستان.....
۹۳	۰/۷۲۶	۰/۷۲۴	۰/۷۲۳	۰/۷۲۱	۱۳۳۲۳	۷/۳	۱۳/۵	۷۴/۴	تایلند.....
۱۰۹	۰/۶۸۸	۰/۶۸۲	۰/۶۷۷	۰/۶۷۱	۱۳۰۶۶	۹/۹	۱۰/۸	۶۵/۶	ترکمنستان.....
۷۲	۰/۷۶۱	۰/۷۵۹	۰/۷۵۶	۰/۷۵۱	۱۸۶۷۷	۷/۶	۱۴/۵	۷۵/۳	ترکیه.....
۹۰	۰/۷۲۷	۰/۷۲۳	۰/۷۱۸	۰/۷۰۷	۱۲۵۴۷	۷/۵	۱۳/۱	۷۵/۸	چین.....
۲۰	۰/۸۹۱	۰/۸۹۰	۰/۸۸۸	۰/۸۸۶	۳۶۹۲۷	۱۱/۵	۱۵/۳	۸۳/۵	ژاپن.....
۱۱	۰/۹۱۲	۰/۹۰۹	۰/۹۰۵	۰/۹۰۳	۷۶۶۲۸	۱۰/۶	۱۵/۴	۸۳/۰	سنگاپور.....
۱۳۴	۰/۵۹۴	۰/۶۰۸	۰/۶۲۳	۰/۶۳۵	۲۷۲۸	۶/۳	۱۲/۳	۶۹/۶	سوریه، جمهوری عربی.....
۱۲۱	۰/۶۵۴	۰/۶۵۷	۰/۶۵۴	۰/۶۴۸	۱۴۰۰۳	۶/۴	۱۰/۱	۶۹/۴	عراق.....
۳۹	۰/۸۳۷	۰/۸۳۶	۰/۸۲۶	۰/۸۱۶	۵۲۸۲۱	۸/۷	۱۶/۳	۷۴/۳	عربستان سعودی.....
۵۲	۰/۷۹۳	۰/۷۹۲	۰/۷۹۳	۰/۷۹۳	۳۴۸۵۸	۸/۰	۱۳/۶	۷۶/۸	عمان.....
۱۱۳	۰/۶۷۷	۰/۶۷۹	۰/۶۸۵	۰/۶۷۵	۴۶۹۹	۸/۹	۱۳/۰	۷۲/۹	فلسطین اشغالی.....
۱۱۵	۰/۶۶۸	۰/۶۶۴	۰/۶۵۷	۰/۶۵۳	۷۹۱۵	۸/۹	۱۱/۳	۶۸/۲	فیلیپین.....
۱۲۰	۰/۶۵۵	۰/۶۵۲	۰/۶۴۵	۰/۶۳۹	۳۰۴۴	۱۰/۶	۱۲/۵	۷۰/۶	قرقیزستان.....
۵۶	۰/۷۸۸	۰/۷۸۵	۰/۷۷۸	۰/۷۷۲	۲۰۸۶۷	۱۱/۴	۱۵/۰	۶۹/۴	قزاقستان.....
۳۲	۰/۸۵۰	۰/۸۴۹	۰/۸۴۸	۰/۸۴۱	۱۲۳۱۲۴	۹/۱	۱۳/۸	۷۸/۲	قطر.....
۱۷	۰/۸۹۸	۰/۸۹۵	۰/۸۹۳	۰/۸۹۱	۳۳۸۹۰	۱۱/۹	۱۶/۹	۸۱/۹	کره، جمهوری (کره جنوبی).....
۴۸	۰/۸۱۶	۰/۸۱۶	۰/۸۱۵	۰/۸۱۲	۸۳۹۶۱	۷/۲	۱۴/۷	۷۴/۴	کویت.....
۷۶	۰/۷۵۴	۰/۷۵۰	۰/۷۴۷	۰/۷۴۰	۷۱۶۴	۱۲/۱	۱۳/۸	۷۴/۹	گرجستان.....
۶۷	۰/۷۶۹	۰/۷۶۸	۰/۷۶۱	۰/۷۶۱	۱۶۵۰۹	۷/۹	۱۳/۸	۷۹/۳	لبنان.....
۶۲	۰/۷۷۹	۰/۷۷۷	۰/۷۷۴	۰/۷۷۲	۲۲۷۶۲	۱۰/۰	۱۲/۷	۷۴/۷	مالزی.....
۱۳۰	۰/۶۰۹	۰/۶۰۴	۰/۶۰۰	۰/۵۹۷	۵۴۹۷	۵/۴	۱۱/۷	۶۸/۰	هند.....
۱۶۰	۰/۴۹۸	۰/۴۹۸	۰/۴۹۶	۰/۴۹۵	۳۵۱۹	۲/۶	۹/۲	۶۳/۸	یمن.....
افریقا									
۱۱۶	۰/۶۶۶	۰/۶۶۳	۰/۶۵۹	۰/۶۵۱	۱۲۱۲۲	۹/۹	۱۳/۶	۵۷/۴	افریقای جنوبی.....
۸۳	۰/۷۳۶	۰/۷۳۴	۰/۷۳۲	۰/۷۳۰	۱۳۰۵۴	۷/۶	۱۴/۰	۷۴/۸	الجزایر.....
۱۸۳	۰/۴۰۲	۰/۳۶۹	۰/۳۹۳	۰/۳۸۵	۱۵۹۱	۱/۴	۷/۸	۵۸/۷	بورکینافاسو.....
۹۶	۰/۷۲۱	۰/۷۲۰	۰/۷۱۹	۰/۷۱۵	۱۰۴۰۴	۶/۸	۱۴/۶	۷۴/۸	تونس.....
۱۵۵	۰/۵۰۹	۰/۵۰۱	۰/۴۹۱	۰/۴۷۴	۱۶۱۵	۷/۳	۱۰/۹	۵۷/۵	زیمبابوه.....
۱۶۷	۰/۴۷۹	۰/۴۷۷	۰/۴۷۶	۰/۴۶۶	۳۸۰۹	۳/۱	۷/۰	۶۳/۵	سودان.....

۲۴-۴- شاخص توسعه انسانی در کشورهای منتخب جهان (دنباله)

رتبه شاخص توسعه انسانی سال ۲۰۱۴	شاخص توسعه انسانی				درآمد ناخالص ملی (GNI) سرانه (نرخ برابری قدرت خرید بر حسب دلار به قیمت ثابت ۲۰۱۱)	میانگین سال‌های تحصیل	مدت زمان مورد انتظار تحصیل	امید به زندگی در بدو تولد	کشور
	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	سال ۲۰۱۴				
۱۵۳	۰/۵۱۲	۰/۵۰۷	۰/۵۰۱	۰/۴۹۶	۲۸۰۳	۶/۰	۱۰/۴	۵۵/۵	کامرون .....
۱۷۶	۰/۴۳۳	۰/۴۳۰	۰/۴۲۳	۰/۴۱۸	۶۸۰	۶/۰	۹/۸	۵۸/۷	کنگو، جمهوری دموکراتیک ..
۹۴	۰/۷۲۴	۰/۷۳۸	۰/۷۴۵	۰/۷۱۱	۱۴۹۱۱	۷/۳	۱۴/۰	۷۱/۶	لیبی، جمهوری عربی .....
۱۲۶	۰/۶۲۸	۰/۶۲۶	۰/۶۲۳	۰/۶۲۱	۶۸۵۰	۴/۴	۱۱/۶	۷۴/۰	مراکش .....
۱۰۸	۰/۶۹۰	۰/۶۸۹	۰/۶۸۸	۰/۶۸۲	۱۰۵۱۲	۶/۶	۱۳/۵	۷۱/۱	مصر .....
۱۵۲	۰/۵۱۲	۰/۵۱۰	۰/۵۰۵	۰/۴۹۹	۵۳۴۱	۵/۹	۹/۰	۵۲/۸	نیجریه .....
امریکای جنوبی									
۴۰	۰/۸۳۶	۰/۸۳۳	۰/۸۳۱	۰/۸۱۸	۲۲۰۵۰	۹/۸	۱۷/۹	۷۶/۳	آرژانتین .....
۷۵	۰/۷۵۵	۰/۷۵۲	۰/۷۴۶	۰/۷۴۲	۱۵۱۷۵	۷/۷	۱۵/۲	۷۴/۵	برزیل .....
۸۴	۰/۷۳۴	۰/۷۳۲	۰/۷۲۸	۰/۷۲۲	۱۱۰۱۵	۹/۰	۱۳/۱	۷۴/۶	پرو .....
۴۲	۰/۸۳۲	۰/۸۳۰	۰/۸۲۷	۰/۸۲۱	۲۱۲۹۰	۹/۸	۱۵/۲	۸۱/۷	شیلی .....
۷۱	۰/۷۶۲	۰/۷۶۴	۰/۷۶۴	۰/۷۶۱	۱۶۱۵۹	۸/۹	۱۴/۲	۷۴/۲	ونزوئلا .....
امریکای شمالی									
۸	۰/۹۱۵	۰/۹۱۳	۰/۹۱۲	۰/۹۱۱	۵۲۹۴۷	۱۲/۹	۱۶/۵	۷۹/۱	ایالات متحده آمریکا .....
۹	۰/۹۱۳	۰/۹۱۲	۰/۹۱۰	۰/۹۰۹	۴۲۱۵۵	۱۳/۰	۱۵/۹	۸۲/۰	کانادا .....
۶۷	۰/۷۶۹	۰/۷۶۸	۰/۷۷۲	۰/۷۷۶	۷۳۰۱	۱۱/۵	۱۳/۸	۷۹/۴	کوبا .....
۷۴	۰/۷۵۶	۰/۷۵۵	۰/۷۵۴	۰/۷۴۸	۱۶۰۵۶	۸/۵	۱۳/۱	۷۶/۸	مکزیک .....
اروپا									
۶	۰/۹۱۶	۰/۹۱۵	۰/۹۱۵	۰/۹۱۱	۴۳۹۱۹	۱۳/۱	۱۶/۵	۸۰/۹	آلمان .....
۲۳	۰/۸۸۵	۰/۸۸۴	۰/۸۸۴	۰/۸۸۱	۴۳۸۶۹	۱۰/۸	۱۵/۷	۸۱/۴	اتریش .....
۲۶	۰/۸۷۶	۰/۸۷۴	۰/۸۷۴	۰/۸۷	۳۲۰۴۵	۹/۶	۱۷/۳	۸۲/۶	اسپانیا .....
۸۱	۰/۷۴۷	۰/۷۴۶	۰/۷۴۳	۰/۷۳۸	۸۱۷۸	۱۱/۳	۱۵/۱	۷۱/۰	اوکراین .....
۲۷	۰/۸۷۳	۰/۸۷۳	۰/۸۷۲	۰/۸۷۳	۳۳۰۳۰	۱۰/۱	۱۶/۰	۸۳/۱	ایتالیا .....
۶	۰/۹۱۶	۰/۹۱۲	۰/۹۱۰	۰/۹۰۹	۳۹۵۶۸	۱۲/۲	۱۸/۶	۸۰/۹	ایرلند .....
۲۱	۰/۸۹۰	۰/۸۸۸	۰/۸۸۹	۰/۸۸۶	۴۱۱۸۷	۱۱/۳	۱۶/۳	۸۰/۸	بلژیک .....
۵۹	۰/۷۸۲	۰/۷۷۹	۰/۷۷۸	۰/۷۷۵	۱۵۵۹۶	۱۰/۶	۱۴/۴	۷۴/۲	بلغارستان .....
۸۵	۰/۷۳۳	۰/۷۲۹	۰/۷۲۶	۰/۷۲۴	۹۶۳۸	۸/۳	۱۳/۶	۷۶/۵	بوسنی - هرزگوین .....
۱۴	۰/۹۰۷	۰/۹۰۲	۰/۹۰۱	۰/۹۰۱	۳۹۲۶۷	۱۳/۱	۱۶/۲	۸۰/۷	پادشاهی متحده بریتانیا .....
۴۳	۰/۸۳۰	۰/۸۲۸	۰/۸۲۷	۰/۸۲۵	۲۵۷۵۷	۸/۲	۱۶/۳	۸۰/۹	پرتغال .....
۴	۰/۹۲۳	۰/۹۲۳	۰/۹۲۱	۰/۹۲۰	۴۴۰۲۵	۱۲/۷	۱۸/۷	۸۰/۷	دانمارک .....
۵۲	۰/۷۹۳	۰/۷۹۱	۰/۷۸۸	۰/۷۸۶	۱۸۱۰۸	۱۰/۸	۱۴/۲	۷۴/۷	رومانی .....
۱۴	۰/۹۰۷	۰/۹۰۵	۰/۹۰۴	۰/۹۰۳	۴۵۶۳۶	۱۲/۱	۱۵/۸	۸۲/۲	سوئد .....
۳	۰/۹۳۰	۰/۹۲۸	۰/۹۲۷	۰/۹۲۵	۵۶۴۳۱	۱۲/۸	۱۵/۸	۸۳/۰	سوئیس .....
۵۰	۰/۷۹۸	۰/۷۹۷	۰/۷۹۵	۰/۷۹۰	۲۲۳۵۲	۱۲/۰	۱۴/۷	۷۰/۱	فدراسیون روسیه .....
۲۲	۰/۸۸۸	۰/۸۸۷	۰/۸۸۶	۰/۸۸۴	۳۸۰۵۶	۱۱/۱	۱۶/۰	۸۲/۲	فرانسه .....
۲۴	۰/۸۸۳	۰/۸۸۲	۰/۸۸۲	۰/۸۸۱	۳۸۶۹۵	۱۰/۳	۱۷/۱	۸۰/۸	فنلاند .....
۳۶	۰/۸۴۳	۰/۸۴۰	۰/۸۳۸	۰/۸۳۳	۲۳۱۷۷	۱۱/۸	۱۵/۵	۷۷/۴	لهستان .....
۴۴	۰/۸۲۸	۰/۸۲۵	۰/۸۲۳	۰/۸۲۳	۲۲۹۱۶	۱۱/۶	۱۵/۴	۷۵/۲	مجارستان .....
۱	۰/۹۴۴	۰/۹۴۲	۰/۹۴۲	۰/۹۴۱	۶۴۹۹۲	۱۲/۶	۱۷/۵	۸۱/۶	نروژ .....
۵	۰/۹۲۲	۰/۹۲۰	۰/۹۲۰	۰/۹۱۹	۴۵۴۳۵	۱۱/۹	۱۷/۹	۸۱/۶	هلند .....
۲۹	۰/۸۶۵	۰/۸۶۳	۰/۸۶۵	۰/۸۶۴	۲۴۵۲۴	۱۰/۳	۱۷/۶	۸۰/۹	یونان .....
اقیانوسیه									
۲	۰/۹۳۵	۰/۹۳۳	۰/۹۳۲	۰/۹۳۰	۴۲۲۶۱	۱۳/۰	۲۰/۲	۸۲/۴	استرالیا .....
۹	۰/۹۱۳	۰/۹۱۱	۰/۹۰۹	۰/۹۰۷	۳۲۶۸۹	۱۲/۵	۱۹/۲	۸۱/۸	نیوزیلند (زلاندنو) .....

مأخذ- سازمان ملل متحد. (ر. پ.)

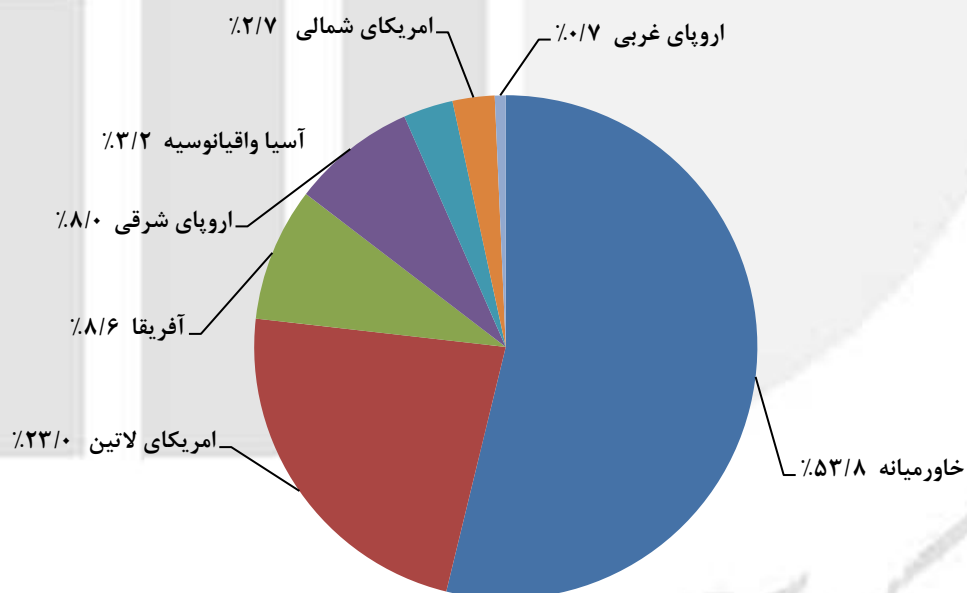
۲۴-۵- ذخایر شناخته شده نفت خام جهان برحسب منطقه (میلیون بشکه)

منطقه	۱۹۹۰	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
جهان	۹۹۳۲۷۸	۱۰۱۸۸۶۷	۱۰۸۶۶۴۸	^(۱) ۱۴۶۵۸۱۳	^(۱) ۱۴۷۸۷۵۳	^(۱) ۱۴۸۹۳۵۲	^(۱) ۱۴۹۰۴۶۵	۱۴۹۲۶۷۷
آسیا و اقیانوسیه	۳۵۹۴۳	۳۷۹۶۶	۴۲۶۸۱	^(۱) ۴۷۳۲۲	^(۱) ۴۷۵۵۲	^(۱) ۴۷۸۶۰	^(۱) ۴۸۱۹۷	۴۸۵۹۷
آفریقا	۵۸۵۹۹	۷۱۵۱۵	۹۳۳۰۷	^(۱) ۱۲۵۵۲۱	۱۲۸۳۷۱	^(۱) ۱۲۸۱۵۰	^(۱) ۱۲۷۳۳۴	۱۲۸۰۴۹
آمریکای شمالی	۳۱۸۳۹	۲۷۲۴۵	۲۶۹۰۱	۳۰۶۲۵	۳۴۶۶۱	^(۱) ۳۷۶۵۲	^(۱) ۴۰۵۰۳	۴۰۵۰۳
آمریکای لاتین	۱۲۲۷۴۶	۱۳۲۴۷۳	۱۲۲۲۳۳	۳۳۶۹۹۶	۳۳۸۳۵۶	^(۱) ۳۴۱۵۲۲	^(۱) ۳۴۱۲۹۶	۳۴۲۷۵۷
اروپای شرقی	۶۷۱۹۸	۶۵۰۲۰	۸۹۲۶۸	۱۱۷۳۱۴	۱۱۹۸۸۱	۱۱۹۸۷۴	۱۱۹۸۶۳	۱۱۹۸۶۰
اروپای غربی	۱۶۹۳۴	۲۱۲۶۸	۱۹۲۸۰	^(۱) ۱۰۸۸۰	^(۱) ۱۰۸۰۰	^(۱) ۱۱۳۳۶	^(۱) ۱۰۷۶۰	۱۰۰۶۴
خاورمیانه	۶۶۰۰۱۹	۶۶۳۳۸۰	۶۹۲۹۷۹	۷۹۷۱۵۵	۷۹۹۱۳۲	۸۰۲۹۵۸	۸۰۲۵۱۲	۸۰۲۸۴۸

(۱) ارقام تجدیدنظر شده است.

مأخذ- سازمان کشورهای تولید کننده و صادر کننده نفت (اوپک). (ر. پ).

۲۴-۲- توزیع ذخایر شناخته شده نفت خام جهان برحسب منطقه: ۲۰۱۵

مبنا: جدول ۵-۲۴

۲۴-۶- متوسط تولید نفت خام جهان بر حسب منطقه

(هزار بشکه در روز)

منطقه	۱۹۹۰	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴ ^(۱)	۲۰۱۵
جهان.....	۵۹۱۰۷	۶۰۴۴۴	۶۵۸۵۷	^(۱) ۷۰۱۷۴	^(۱) ۷۲۶۴۳	^(۱) ۷۲۷۹۵	۷۳۳۳۱	۷۵۰۸۰
آسیا و اقیانوسیه	۶۲۷۰	۶۸۲۹	۷۲۵۳	^(۱) ۷۴۶۷	^(۱) ۷۴۷۵	۷۴۲۳	۷۴۳۹	۷۵۵۹
افریقا	۵۹۶۷	۶۲۴۹	۶۷۴۶	^(۱) ۷۳۸۹	^(۱) ۸۱۸۲	^(۱) ۷۶۱۲	۷۱۳۶	۷۰۷۳
امریکای شمالی	۸۵۶۲	۷۹۴۰	۷۲۱۳	^(۱) ۶۸۹۸	^(۱) ۷۷۸۴	^(۱) ۸۸۳۶	۱۰۱۰۸	۱۰۶۹۴
امریکای لاتین	۶۸۷۲	۷۷۲۱	۹۳۱۷	^(۱) ۹۸۰۸	^(۱) ۹۷۰۱	^(۱) ۹۶۹۸	۹۷۴۱	۹۷۱۶
اروپای شرقی	۱۱۲۷۵	۷۰۵۳	۷۶۳۱	^(۱) ۱۲۴۱۱	^(۱) ۱۲۵۰۶	^(۱) ۱۲۶۵۶	۱۲۶۴۷	۱۲۶۵۱
اروپای غربی	۴۰۸۵	۵۷۹۶	۶۲۸۸	۳۱۹۶	۲۸۸۸	۲۷۲۴	۲۷۵۰	۲۸۹۳
خاورمیانه	۱۶۰۷۷	۱۸۸۵۶	۲۱۴۱۰	۲۳۰۰۵	۲۴۱۰۷	۲۳۸۴۵	۲۳۵۱۱	۲۴۴۹۵

(۱) ارقام تجدیدنظر شده است.

مأخذ- سازمان کشورهای تولید کننده و صادر کننده نفت (اوپک). (ر. پ.).

۲۴-۷- متوسط صادرات^(۱) نفت خام جهان بر حسب منطقه

(هزار بشکه در روز)

منطقه	۱۹۹۰	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
جهان.....	۲۷۱۳۵	۳۲۲۵۱	۳۸۸۰۰	^(۲) ۴۱۲۱۸	^(۲) ۴۱۷۲۱	^(۲) ۴۰۶۴۱	^(۲) ۴۰۳۲۸	۴۱۶۵۴
آسیا و اقیانوسیه	۲۰۹۹	۲۲۵۰	۲۲۳۰	^(۲) ۱۲۹۲	^(۲) ۱۲۳۹	^(۲) ۱۱۳۱	^(۲) ۱۲۰۰	۱۳۲۵
افریقا	۴۳۴۸	۴۵۹۷	۵۲۰۹	۶۶۳۵	۶۹۹۷	۶۵۲۶	^(۲) ۶۰۷۱	۶۱۷۸
امریکای شمالی	۷۶۳	۱۱۵۳	۱۲۳۱	^(۲) ۱۷۳۱	^(۲) ۱۸۲۴	^(۲) ۲۱۹۳	^(۲) ۲۶۲۷	۲۷۵۵
امریکای لاتین	۳۱۴۹	۴۲۴۸	۴۹۰۶	^(۲) ۴۶۰۰	^(۲) ۴۵۷۸	^(۲) ۴۳۸۲	^(۲) ۴۹۴۴	۵۲۱۳
اروپای شرقی	۲۱۳۳	۱۸۸۹	۴۱۴۵	۷۰۱۲	۶۹۶۸	^(۲) ۶۹۴۳	^(۲) ۶۸۰۰	۷۱۹۷
اروپای غربی	۲۵۶۵	۴۲۵۰	۴۹۹۱	^(۲) ۲۱۷۷	^(۲) ۲۰۳۸	^(۲) ۱۹۶۹	^(۲) ۱۸۹۲	۱۹۴۹
خاورمیانه	۱۲۰۷۸	۱۳۸۶۴	۱۶۰۸۸	۱۷۷۷۲	۱۸۰۷۷	۱۷۴۹۷	۱۶۷۹۳	۱۷۰۳۷

(۱) اطلاعات شامل صادرات میعانات گازی، صادرات مجدد، تغییرات در مقدار نفت در حال حمل، جابجایی‌هایی که به هیچ طریق دیگر نشان داده نشده است و استفاده نامشخص می باشد.

(۲) ارقام تجدیدنظر شده است.

مأخذ- سازمان کشورهای تولید کننده و صادر کننده نفت (اوپک). (ر. پ.).

۲۴-۸- متوسط تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک (هزار بشکه در روز)

کشور	۱۹۹۰	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
جمع	۲۲۷۸۳	۲۵۵۹۰	۲۸۸۹۶	^(۱) ۳۰۹۱۵	^(۱) ۳۳۱۸۸	^(۱) ۳۲۳۳۱	^(۱) ۳۱۳۸۰	۳۲۳۱۵
آنگولا	۴۷۴	۶۰۷	۷۳۶	۱۶۱۸	۱۷۰۴	۱۷۰۱	۱۶۵۴	۱۷۶۷
اکوادور	۲۸۶	۳۸۱	۳۹۲	۵۰۰	۵۰۴	۵۲۶	۵۵۷	۵۴۳
الجزایر	۷۸۴	۷۵۳	۷۹۶	۱۱۶۲	۱۲۰۰	۱۲۰۳	۱۱۹۳	۱۱۵۷
امارات متحده عربی	۱۷۶۳	۲۱۴۸	۲۱۷۵	۲۵۶۴	۲۶۵۳	۲۷۹۷	۲۷۹۴	۲۹۸۹
اندوزی	۱۲۹۹	۱۳۲۸	۱۲۷۳	۷۹۴	۷۶۳	۷۲۱	۶۹۷	۶۹۰
ایران، جمهوری اسلامی	۳۱۳۵	۳۵۹۵	۳۶۶۱	۳۵۷۶	۳۷۴۰	۳۵۷۵	۳۱۱۷	۳۱۵۲
عراق	۲۱۱۳	۷۳۷	۲۸۱۰	۲۶۵۳	۲۹۴۲	۲۹۸۰	۳۱۱۱	۳۵۰۴
عربستان سعودی ^(۲)	۶۴۱۳	۸۰۲۳	۸۰۹۵	۹۳۱۱	۹۷۶۳	۹۶۳۷	۹۷۱۳	۱۰۱۹۳
قطر	۴۰۶	۳۹۰	۶۴۸	۷۳۴	۷۳۴	۷۲۴	۷۰۹	۶۵۶
کویت ^(۲)	۸۵۹	۲۰۰۷	۱۹۹۶	۲۶۵۹	۲۹۷۸	۲۹۲۵	۲۸۶۷	۲۸۵۹
لیبی، جماهیر عربی	۱۳۸۹	۱۳۹۹	۱۳۴۷	۴۹۰	۱۴۵۰	۹۹۳	۴۸۰	۴۰۴
نیجریه	۱۷۲۷	۱۸۴۳	۲۰۵۴	۱۹۷۵	۱۹۵۴	۱۷۵۴	۱۸۰۷	۱۷۴۸
ونزوئلا	۲۱۳۵	۲۳۷۹	۲۸۹۱	۲۸۸۱	۲۸۰۴	۲۷۹۰	۲۶۸۳	۲۶۵۴

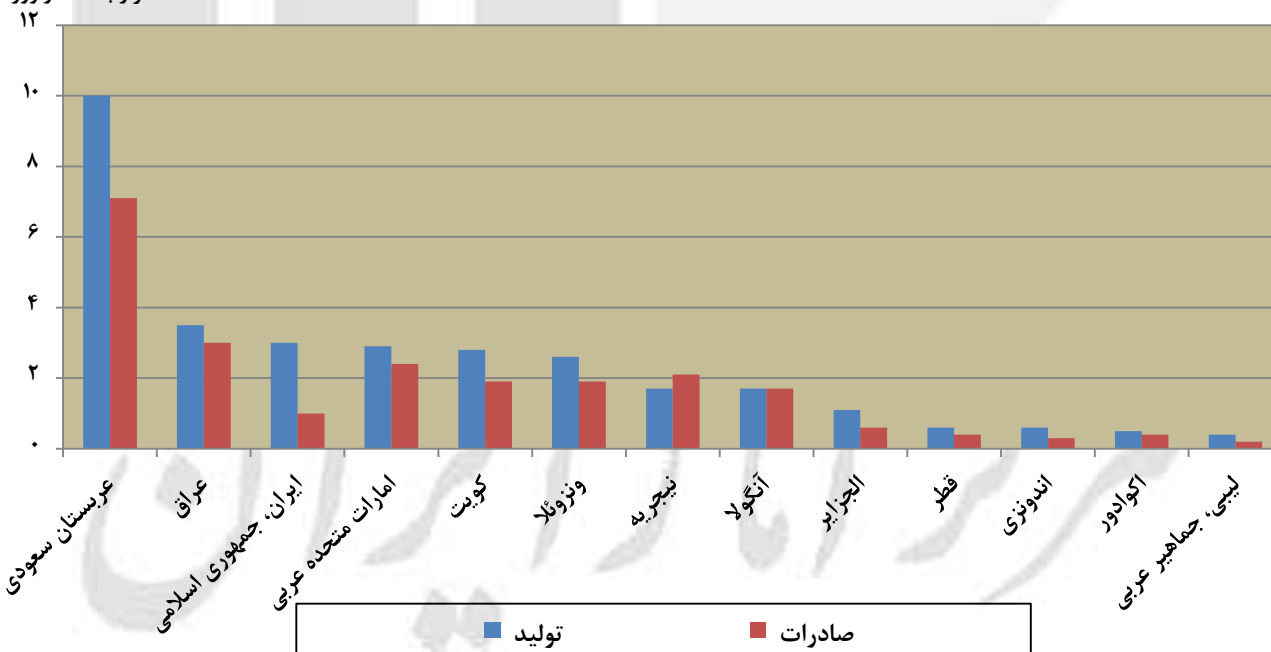
(۱) / ارقام تجدیدنظر شده است.

(۲) شامل سهم تولید از منطقه بی طرف می باشد.

مأخذ- سازمان کشورهای تولید کننده و صادر کننده نفت (اوپک). (ر. پ.).

۲۴-۳- تولید و صادرات نفت خام کشورهای عضو اوپک: ۲۰۱۵

هزار بشکه در روز

منبع: جداول ۲۴-۸ و ۲۴-۹

۲۴-۹- متوسط صادرات^(۱) نفت خام کشورهای عضو اوپک

(هزار بشکه در روز)

کشور	۱۹۹۰	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
جمع	۱۶۵۳۸	۱۸۹۴۰	۲۱۵۲۹	(۲)۲۳۹۹۱	(۲)۲۵۲۹۹	(۲)۲۳۸۷۵	(۲)۲۳۱۷۸	۲۳۵۷۰
آنگولا	۴۳۹	۵۶۷	۷۴۹	۱۵۴۶	۱۶۶۳	۱۶۶۹	۱۶۰۸	۱۷۱۱
اکوادور	۱۸۰	۲۷۱	۲۵۲	۳۳۴	۳۵۸	۳۸۸	۴۲۲	۴۳۳
الجزایر	۲۸۱	۳۳۳	۴۶۱	۸۴۳	۸۰۹	۷۴۴	۶۲۳	۶۴۲
امارات متحده عربی	۱۷۶۲	۱۹۲۵	۱۸۱۵	۲۴۵۷	۲۴۴۵	۲۷۰۱	۲۴۹۷	۲۴۴۲
اندونزی	۶۸۵	۷۴۴	۶۲۳	۲۵۷	۲۲۹	۲۲۹	۲۵۶	۳۱۵
ایران، جمهوری اسلامی	۲۲۲۰	۲۶۲۱	۲۴۹۲	۲۵۳۷	۲۱۰۲	۱۲۱۵	۱۱۰۹	۱۰۸۱
عراق	۱۵۹۶	۶۴	۲۰۴۰	۲۱۶۶	۲۴۲۳	۲۳۹۰	۲۵۱۶	۳۰۰۵
عربستان سعودی	۴۵۰۰	۶۲۹۱	۶۲۵۳	۷۲۱۸	۷۵۵۷	۷۵۷۱	(۲)۷۱۵۴	۷۱۶۳
قطر	۳۴۸	۳۳۳	۶۱۸	۵۸۸	۵۸۸	۵۹۹	(۲)۵۹۶	۴۹۱
کویت	۶۴۵	۱۱۸۶	۱۲۳۱	۱۸۱۶	۲۰۷۰	۲۰۵۹	۱۹۹۵	۱۹۶۴
لیبی، جماهیر عربی	۱۰۹۰	۱۱۲۰	۱۰۰۵	۳۰۰	۹۶۲	۵۸۹	(۲)۳۱۹	۲۳۵
نیجریه	۱۵۵۰	۱۶۶۵	۱۹۸۶	۲۳۷۷	۲۳۶۸	۲۱۹۳	۲۱۲۰	۲۱۱۴
ونزوئلا	۱۲۴۲	۱۸۲۰	۲۰۰۴	۱۵۵۳	۱۷۲۵	۱۵۲۸	۱۹۶۵	۱۹۷۴

(۱) اطلاعات شامل صادرات میعانات گازی، تغییرات در مقدار نفت در حال حمل، جابجایی‌هایی که به هیچ طریق دیگر نشان داده نشده است و استفاده نامشخص می‌باشد.

(۲) ارقام تجدید نظر شده است.

مأخذ- سازمان کشورهای تولید کننده و صادر کننده نفت (اوپک). (ر. پ.).

۲۴-۱۰- متوسط صادرات^(۱) فراورده‌های نفتی کشورهای عضو اوپک

(هزار بشکه در روز)

کشور	۱۹۹۰	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
جمع	۳۶۴۱	۴۲۶۷	۴۵۹۸	(۲)۴۶۸۵	(۲)۴۵۴۳	(۲)۴۷۲۴	(۲)۴۶۰۹	۴۹۹۲
آنگولا	۹	۱۴	۱۷	۳۱	۳۰	۳۲	۳۱	۳۷
اکوادور	۳۱	۳۶	۴۴	۲۹	۲۷	۲۰	۸	۱۶
الجزایر	۴۵۳	۳۹۶	۵۴۴	۴۹۲	۴۴۹	۴۵۳	۵۸۳	۶۰۵
امارات متحده عربی	۱۶۵	۲۶۹	۳۹۲	۶۰۴	۶۵۴	(۲)۸۰۴	۷۶۰	۹۵۰
اندونزی	۱۲۹۹	۱۳۲۸	۱۲۷۳	۸۴	۷۱	۸۷	۸۸	۷۴
ایران، جمهوری اسلامی	۶۰	۱۶۶	۳۴۷	۴۴۱	۴۵۶	۳۹۴	۴۷۰	۵۱۴
عراق	۱۲۶	۱۸	۲۳	۱	۲	۱۲	۹	۱۴
عربستان سعودی	۱۳۰۶	۱۳۲۲	۱۲۲۸	۹۰۲	۸۶۲	۷۹۴	۹۸۸	۱۱۵۵
قطر	۷۴	۹۸	۷۵	۵۱۰	۴۶۶	۵۱۱	۵۲۲	۵۲۱
کویت	۳۸۰	۷۹۴	۶۷۵	۷۵۹	۸۰۴	۸۰۵	۷۵۱	۷۳۹
لیبی، جماهیر عربی	۱۵۰	۱۳۳	۲۳۷	۲۱	(۲)۴۰	۷۶	(۲)۳۸	۳۰
نیجریه	۳۰	۳۹	۴۷	۲۴	۸	۲۳	۴۹	۱۸
ونزوئلا	۶۱۷	۶۸۸	۷۸۰	۷۸۶	(۲)۶۷۵	۷۱۳	۳۱۲	۳۱۸

(۱) اطلاعات شامل تغییرات در مقدار نفت در حال حمل، جابجایی‌هایی که به هیچ طریق دیگر نشان داده نشده است و استفاده نامشخص می‌باشد.

(۲) ارقام تجدید نظر شده است.

مأخذ- سازمان کشورهای تولید کننده و صادر کننده نفت (اوپک). (ر. پ.).

۱۱-۲۴- متوسط مصرف فراورده‌های نفتی در کشورهای عضو اوپک (هزار بشکه در روز)

کشور	۱۹۹۰	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
جمع	۳۸۲۱	۴۴۳۳	۵۱۱۸	^(۱) ۹۶۹۱	^(۱) ۱۰۰۷۸	^(۱) ۱۰۴۹۸	^(۱) ۱۰۷۴۱	۱۰۸۹۴
آنگولا	۲۷	۲۸	۳۶	^(۱) ۸۴	^(۱) ۸۵	^(۱) ۱۴۹	^(۱) ۱۴۷	۱۴۲
اکوادور	۸۷	۱۰۵	۱۲۰	۲۶۴	۲۶۹	۲۷۲	۲۸۶	۲۵۹
الجزایر	۱۸۷	۱۷۳	۱۸۸	۳۳۰	۳۵۱	۳۷۷	۳۹۰	۴۱۹
امارات متحده عربی	۱۲۰	۱۳۶	۱۴۵	۶۱۸	۶۳۸	۶۶۵	۷۲۰	۷۷۸
اندونزی	۶۳۴	۷۷۵	۹۹۶	۱۵۱۶	۱۵۸۱	۱۶۰۵	۱۶۳۵	۱۶۶۹
ایران، جمهوری اسلامی	۱۰۰۲	۱۱۴۱	۱۱۸۹	۱۷۸۴	۱۷۶۵	۱۷۷۶	۱۸۴۶	۱۷۹۵
عراق	۳۳۸	۴۰۴	۴۵۲	^(۱) ۶۲۸	^(۱) ۶۶۵	^(۱) ۷۱۵	^(۱) ۶۸۰	۶۸۶
عربستان سعودی	۶۴۷	۷۲۴	۹۰۲	۲۷۲۷	^(۱) ۲۸۷۲	۲۹۹۴	۳۱۶۳	۳۳۱۹
قطر	۲۵	۳۰	۳۵	^(۱) ۱۲۵	^(۱) ۱۲۵	^(۱) ۱۴۹	^(۱) ۱۶۸	۲۰۶
کویت	۵۱	۱۱۸	۱۵۳	^(۱) ۳۴۱	۳۷۷	^(۱) ۳۳۰	^(۱) ۳۳۷	۳۴۶
لیبی، جماهیر عربی	۱۴۳	۱۹۶	۲۰۲	^(۱) ۲۲۱	^(۱) ۲۲۰	۲۵۰	^(۱) ۲۲۲	۲۱۱
نیجریه	۱۶۰	۱۸۷	۲۱۴	۳۱۱	۳۴۴	۳۸۵	۳۹۶	۴۰۸
ونزوئلا	۴۰۰	۴۱۶	۴۸۶	۷۴۲	۷۸۶	۸۳۱	۷۵۲	۶۵۸

(۱) ارقام تجدیدنظر شده است.

مأخذ- سازمان کشورهای تولید کننده و صادر کننده نفت (اوپک). (ر. پ.).

۱۲-۲۴- ذخایر شناخته شده گاز طبیعی جهان بر حسب منطقه

(میلیارد مترمکعب)

منطقه	۱۹۹۰	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۱۱
جهان.....	۱۲۹۸۳۰	۱۴۲۶۶۷	۱۵۹۷۷۶	^(۱) ۱۹۶۵۲۱
آسیا و اقیانوسیه	۱۰۹۲۸	۱۱۷۳۲	۱۲۴۶۹	^(۱) ۱۶۵۲۹
افریقا	۸۵۲۴	۹۹۲۳	۱۲۴۶۳	^(۱) ۱۴۶۱۹
امریکای شمالی	۷۵۲۱	۶۶۰۶	۶۷۰۸	۱۰۵۲۴
امریکای لاتین	۷۵۳۸	۷۹۳۲	۷۷۲۰	۷۸۸۶
اروپای شرقی	۵۱۶۰۰	۵۴۴۱۸	۵۳۱۶۰	۶۲۵۸۲
اروپای غربی	۵۷۰۵	۶۴۲۱	۷۴۴۶	۴۷۹۹
خاورمیانه	۳۸۰۱۴	۴۵۶۳۵	۵۹۸۱۱	۷۹۵۸۱

منطقه	۲۰۱۲	^(۱) ۲۰۱۳	^(۱) ۲۰۱۴	۲۰۱۵
جهان.....	^(۱) ۲۰۰۰۶۳	۲۰۰۵۰۴	۲۰۲۶۱۱	۲۰۱۹۶۷
آسیا و اقیانوسیه	^(۱) ۱۶۷۵۰	۱۶۸۷۷	۱۷۰۵۹	۱۷۲۰۰
افریقا	۱۴۵۶۹	۱۴۴۸۲	۱۴۷۰۵	۱۴۶۶۶
امریکای شمالی	۱۱۱۲۱	۱۱۷۲۶	۱۳۰۳۹	۱۳۰۵۳
امریکای لاتین	۷۹۴۷	۷۹۸۶	۷۹۷۹	۸۰۷۹
اروپای شرقی	۶۴۸۰۵	۶۴۷۹۳	۶۵۴۲۵	۶۵۴۲۲
اروپای غربی	۴۷۳۹	۴۵۵۳	۴۳۰۱	۴۱۱۶
خاورمیانه	۸۰۱۳۱	۸۰۰۸۷	۸۰۱۰۲	۷۹۴۳۰

(۱) ارقام تجدیدنظر شده است.

مأخذ- سازمان کشورهای تولید کننده و صادر کننده نفت (اوپک). (ر. پ.).

۱۳-۲۴- گاز طبیعی عرضه شده به بازار جهان برحسب منطقه (میلیون مترمکعب)

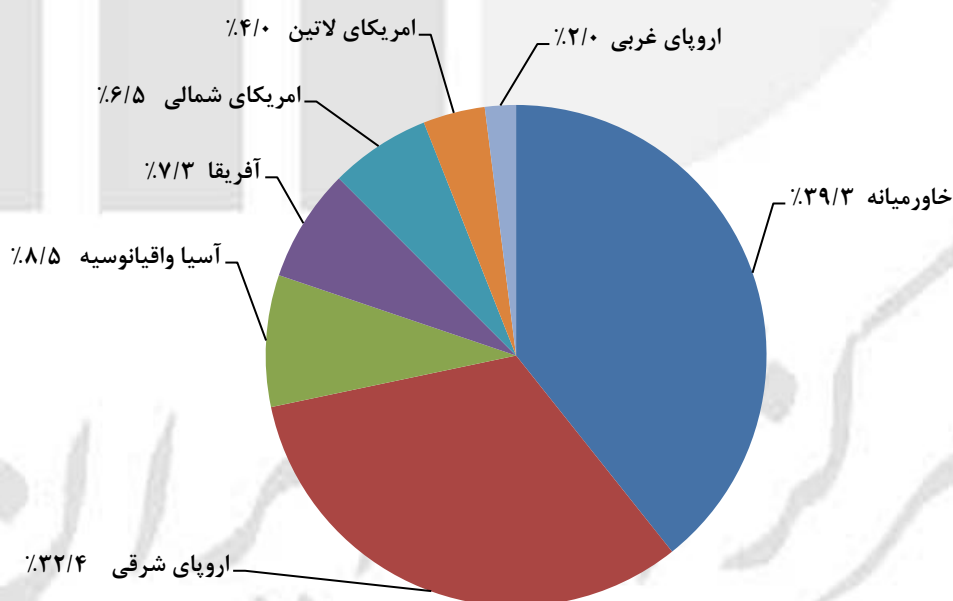
منطقه	۱۹۹۰	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۱۱
جهان.....	۲۰۳۱۵۷۸	۲۱۶۵۷۶۵	۲۴۴۷۶۸۵	^(۱) ۳۳۴۴۷۱۱
آسیا و اقیانوسیه	۱۵۱۱۷۰	۲۱۰۴۷۰	۲۷۳۴۷۵	^(۱) ۴۷۵۱۶۴
افریقا	۷۰۸۹۰	۸۲۲۹۶	۱۲۵۵۸۹	^(۱) ۲۱۴۰۱۲
امریکای شمالی	۶۱۱۱۹۴	۶۸۵۳۲۸	۷۲۶۴۳۴	۸۰۹۹۲۳
امریکای لاتین	۸۵۶۹۶	۹۹۶۳۰	۱۳۱۴۶۱	^(۱) ۲۱۱۹۷۵
اروپای شرقی	۸۰۳۰۳۸	۶۹۳۵۳۳	۶۹۹۰۹۷	^(۱) ۸۱۹۸۳۹
اروپای غربی	۲۰۳۸۵۰	۲۴۱۸۰۰	۲۸۲۶۳۰	^(۱) ۲۵۷۸۱۲
خاورمیانه	۱۰۵۷۴۰	۱۵۲۷۰۸	۲۰۹۰۰۰	^(۱) ۵۵۵۹۸۶

منطقه	۲۰۱۲	^(۱) ۲۰۱۳	^(۱) ۲۰۱۴	۲۰۱۵
جهان.....	^(۱) ۳۴۸۵۶۰۲	۳۵۳۲۰۰۹	۳۵۷۵۳۶۴	۳۶۴۳۷۰۱
آسیا و اقیانوسیه	^(۱) ۴۸۳۲۴۸	۴۸۹۶۵۹	۵۱۹۹۱۷	۵۲۸۰۳۶
افریقا	^(۱) ۲۲۹۴۸۳	۲۱۶۳۶۹	۲۱۵۴۲۱	۲۱۱۱۴۶
امریکای شمالی	۸۳۹۵۲۱	۸۴۳۰۴۰	۸۹۲۳۳۶	۹۳۲۷۷۸
امریکای لاتین	^(۱) ۲۱۸۰۴۱	۲۱۹۰۵۹	۲۱۹۵۶۳	۲۲۳۸۰۰
اروپای شرقی	^(۱) ۸۵۷۱۱۹	۸۷۹۵۳۶	۸۵۴۲۱۶	۸۵۲۶۲۹
اروپای غربی	^(۱) ۲۶۷۴۷۴	۲۶۳۲۸۹	۲۴۵۹۵۰	۲۴۰۱۸۴
خاورمیانه	^(۱) ۵۹۰۷۱۶	۶۲۱۰۵۷	۶۲۷۹۶۱	۶۵۵۱۲۸

(۱) ارقام تجدیدنظر شده است.

مأخذ- سازمان کشورهای تولید کننده و صادر کننده نفت (اوپک). (ر. پ).

۴-۲۴- توزیع ذخایر شناخته شده گاز طبیعی جهان برحسب منطقه : ۲۰۱۵

مبنا : جدول ۱۲- ۲۴

۱۴-۲۴- گاز طبیعی عرضه شده به بازار جهان توسط کشورهای عضو اوپک

(میلیون مترمکعب)

کشور	۱۹۹۰	۱۹۹۵	۲۰۰۰	۲۰۱۱
جمع.....	۲۲۶۲۹۶	۲۹۴۸۴۴	۳۸۴۴۱۵	۷۲۱۰۶۷ ^(۱)
آنگولا.....	۵۴۰	۵۶۰	۵۷۰	۷۵۲
اکوادور.....	۱۰۰	۱۲۰	۱۴۰	۲۴۱
الجزایر.....	۵۱۶۰۰	۵۵۶۲۲	۸۳۱۱۹	۸۲۷۶۷
امارات متحده عربی.....	۲۲۱۱۰	۳۱۳۲۰	۳۸۳۸۰	۵۲۳۰۸
اندونزی.....	۴۷۵۸۰	۶۳۳۰	۶۸۳۶۵	۷۴۳۵۹
ایران، جمهوری اسلامی.....	۲۴۲۰۰	۳۸۶۰۰	۶۰۲۴۰	۱۸۸۷۵۳
عراق.....	۳۹۸۰	۳۱۷۰	۳۱۵۰	۸۷۶
عربستان سعودی.....	۳۳۵۲۰	۴۲۹۳۰	۴۹۸۱۰	۹۲۲۶۰
قطر.....	۶۳۰۰	۱۳۵۰۰	۲۴۹۰۰	۱۴۵۲۷۱
کویت.....	۴۱۹۰	۹۲۷۸	۹۶۰۰	۱۳۵۳۳
لیبی، جماهیر عربی.....	۶۲۰۰	۶۳۴۰	۵۸۸۰	۷۸۵۵
نیجریه.....	۴۰۱۰	۴۸۴۴	۱۲۴۶۰	۴۱۳۲۳
ونزوئلا.....	۲۱۹۶۶	۲۵۲۰۰	۲۷۸۰۱	۲۰۷۶۹
کشور	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
جمع.....	۷۷۲۷۲۷ ^(۱)	۷۸۰۲۴۶ ^(۱)	۷۹۷۱۵۰ ^(۱)	۸۲۸۹۱۶
آنگولا.....	۷۶۰	۹۲۵	۷۳۲	۷۷۳
اکوادور.....	۵۱۷	۵۱۵	۵۷۸	۴۹۷
الجزایر.....	۸۶۴۵۴	۷۹۶۴۷	۸۳۲۹۶	۸۳۰۴۱
امارات متحده عربی.....	۵۴۳۰۰	۵۴۶۰۰	۵۴۲۴۴ ^(۱)	۶۰۱۸۱
اندونزی.....	۷۲۳۰۹	۷۱۴۵۰	۷۰۸۹۱	۷۰۲۷۴
ایران، جمهوری اسلامی.....	۲۰۲۴۳۱	۱۹۹۲۹۳	۲۱۲۷۹۶	۲۲۶۶۷۳
عراق.....	۶۴۶	۱۱۷۹	۹۰۴	۱۰۰۲
عربستان سعودی.....	۹۹۳۳۰	۱۰۰۰۳۰	۱۰۲۳۸۰	۱۰۴۴۵۰
قطر.....	۱۵۷۰۵۰	۱۷۷۶۰۲	۱۷۴۰۵۷	۱۷۸۴۷۲
کویت.....	۱۵۵۱۵	۱۶۳۱۱	۱۵۰۲۸ ^(۱)	۱۶۹۰۹
لیبی، جماهیر عربی.....	۱۸۱۱۸	۱۸۴۶۳	۱۶۵۲۳	۱۵۴۹۳
نیجریه.....	۴۲۵۷۱	۳۸۴۱۱	۴۳۸۴۲ ^(۱)	۴۵۱۴۸
ونزوئلا.....	۲۲۷۲۶	۲۱۸۲۰	۲۱۸۷۸	۲۶۰۰۴

(۱) ارقام تجدیدنظر شده است.

مأخذ- سازمان کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت (اوپک). (ر. پ.).